

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 21.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

malitiarum intelligendum, qua possunt & in optimum de-

Eadem obicit Adimantus, contra quem extat li-

Malis fructibus bono loqui, cum mali sit? Mala ergo arbor fructus bo-

Quia mala sunt, nunc autem lux in Domino. Tanquam si diceret, si iustus ali-

Locus ille diligenter notandus est, quia eodem

QVÆSTIO IV.

An iustus operibus iusti tantum decla-

Liud hinc conficiunt Calviniani, bonis o-

potuisse, quia non potuit arbor bona malos fructus

Cuius responsum non confutere conatus est Adam &

VERSUS 21.

Non omnis qui dicit mihi Domine,

QVÆSTIO I.

An sola fides sufficiat?

Multum est post trisulcum hoc fulmen adhuc

Fructus

Pena abo-

dicunt

Malis fructibus

Quia mala

sunt

Locus ille

refutantur

Qui quavis

tamen Dei

eos uari-

care

Liud hinc

operibus

Respondet

non efficitur

atque mala

cognoscitur

Adam, qui

Adamus dicitur in Evangelio

Multos credentes regno caelorum excelsi

non faciunt voluntatem Patris qui in cœlis est, nec voluntatem Christi, quæ eadem vult, quæ Patris. *Voluntas autem Patris est, vt per bona opera vocationem certam faciamus, mandat a eius custodiamus.* Verè Basil. moral. Regul. 8. cap. 1. talem condemnatum docet. *Quod licet quis videatur Dominum confiteri, & eius sermones auscultet; istamen si eius mandatis non pareat, condemnatus est, licet ex aliquo consilio Dei occulto permixta n sit, vt aliquo ornatus sit dono spiritali.*

Possunt illa verba duobus modis intelligi, primo ne illos veros Prophetas putemus; qui nomen Dei præferunt, veniunt enim in nomine suo. Verum alter sensus clarior est & à Christo propositus, qui in verba Dei intelligunt, docent, credunt, inuocant Dominum, nec tamen eius voluntatem faciunt, non intrant in regnum cœlorum. Opus est enim, vt verum Dei seruum esse se operibus demonstret. Vt enim ipse ingressus est in mundum vt faceret, non suam, sed Patris voluntatem, ita & ministros tales quaerit, qui Dei voluntatem exequantur. Nam nec regibus satis est, si titulos suos à ducibus suis, subditisque audiant, obsequium exigunt. Violenter itaque securitatem, fiduciamque Caluianam excutit, qui soli fidei indormientes, de operibus nullo modo certos esse se posse existimant. Pulcherrimè eorum ingenium describit, & refutat Bullingerus eorum Prophetas, hæc verbis.

» [Hinc enascitur studium ingens & ardens omnis
» iustitia & pietatis. Porro nimia confidentia, quæ & i-
» pfa veræ fidei vitium siue morbus est, audax est, ac fe-
» rox, iurgatur cum Deo ac læsifit Deum. Hic, inquit,
» promissit mihi vitam, ergo cogitur mihi dare vitam, e-
» mergit hæc cursum nimis licentiosa securitas, vt con-
» fidentes isti dicant, Quid mihi opus est lege: quid ob-
» seruatione mandatorum Dei? qui credit saluatur.
» Tandem vero nascitur hinc Dei & mandatorum eius
» insignis contemptus, studium voluptatis ac Epicu-
» reismus quidam: quo hodie multi implicati suam sa-
» lutem prædestinationi ac fidei nescio cui committunt,
» ipsi interea strenuè ludunt, scortantur, belligantur,
» compotant, & per omnis generis scelera grassantur.
» Huiusmodi homines non sunt fideles, sed secure con-
» fidentes. Centurio noster fidelis est, ergo & humilis,
» modestus ac Deum timens, veræque pietatis studio-
» sus. Quæ præterea de fide hic dicenda erant, ad finem
» huius hystorie aditimus, ac alibi quoque attingemus.
» Hæc hæc de vera fide, quæ indubitata est persuasio
» de Deo, eius potentia, bonitate & verbo, per occa-
» sionem de fide Centurionis.]

VERSUS 22.

Multi dicent mihi in illa die, Domine, Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus, & in nomine tuo demonia eiecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus?

QUESTIO I.

An miracula faciant improbi & heretici?

*Miracula
malorum
non conciliant
eos
Deo.*

§. 1. **V**enditant se illi triplici nomine prophetasse, eiecisse demones, virtutes multas fecisse, idque non vanè, non more veneficorum, sed in nomine Christi, at ille, cum docuisset, non solum fidei, & confessionis, sed bonorum operum esse regnum cœlorum: (non enim verborum officia regnum cœlorum obtinent, vt pulchrè Hilarius) nunc quoque re-

pallit eos, qui magno tumore mira opera iactabant: Prophetasse se de futuris, demoniis dominatos, multas diuinitus virtutes fecisse: nec eos tamen nouit Dominus, quia operarii sunt iniquitatis.

§. 2. Hæretici aliquando signa faciunt, non virtute edentis sed credentis. Videatur Athanasius q. 11. ad Antiochum. *Quomodo etiam quidam heretici edunt signa? Responso. Nescit hoc nobis mirum: audimus enim Dominum dicentem: Multi in illo die diduri sunt: Domine, Domine, nome in nomine tuo demonia eiecimus & virtutes multas edidimus? & ait illis, Amen dico vobis, nunquam noui vos: discedite à me qui operamini iniquitatem. Sæpe enim non virtute miracula edentis que sanationem efficiat, miracula sunt: sed fide ad eum aduentu hominis. Scriptum est enim, si des tu ad se seruauit. Oportet & hoc notari, quod multi præce credentes, multos labores obrulerint Deo per exercitationem, & mercedem pro eis à Deo acceperint in hoc seculo sanationum & prophetiarum, vt in futuro seculo audiant, accepisti bona vestra, & labores vestros, nunc non amplius vobis dabitur.*

§. 3. Hoc certo constat, ad fidem errori faciendam nunquam ab infidelibus edi signa, nec à nostris quidem seclariis nisi rarissimè tentata. Imo vero eo vsque peruentum est, vt omnia signa iam suspensa faciant. Hoc impium Bullingerus præfinit, qui dum ex Hieronymo doctrinam de miraculis recenset, tandem adiungit, Deum idcirco signa permittere, vt audiant Antichristum. *Que in hunc locum annotauit Hieronymus, eiusmodi sunt vt præflet quemlibet nouisse. Sunt autem duo præcipua, alterum, non dixit, inquit, qui operati estis iniquitatem, ne videretur tollere penitentiam, sed operamini: hoc est, qui hinc vsque in presentem horam cum iudicii tempus aduenit, licet non habeatis facultatem peccandi, tamen adhuc habeis affectum. Alterum prophetare & virtutes facere, inquit, & demonia eiecere, interdum non eius meriti est qui operatur, sed vel inuocatione nominis Christi hoc agit, vel ob condemnationem eorum qui inuocant, & virtutem eorum qui vident, & audiunt conceditur, vt licet homines despiciant signa facientes, tamen Deum honorent, ad cuius inuocationem sunt tanta miracula. Nam & Saul & Balaam & Caiphas prophetauerunt, nescientes quid dicerent: & Pharaon & Nabuchodonosor somnia futura cognoscunt: & in actibus Apostolorum filij Scæu videbantur eiecere demonia, sed & Iudas Apostolus eum animo proditoris multa signa inter ceteros Apostolos fecisse narratur. Id quod ideo nostris appendere volui, quod videam anxie à quibusdam queri. An malisue impij possint patrare miracula, an possint prophetare in nomine Domini? Nam ex Hieronymi verbis è Scripturarum exemplis pio de promptis liquet palam concessum esse id facultatis malis hominibus: Denique additum est in quem finem, & quo consilio concedatur à Domino. Addit Dominus in Euangelio aliam quoque causam, videlicet qui reuerunt audire Christum, audiant Antichristum, & seducantur, sicut Paulus dixit 2. Thessal. 2. cap. errore & impostura efficaci pro eo quod plus dilexerunt tenebras quam lucem. Expositionem verborum Apostolicorum suo loco referuo. Hic satis est monere, de improbitate Caluianistarum; qui Deum ex professo signorum efficiendam dare blasphemant, vt homines credant Antichristo.*

QUESTIO II.

An hinc doceatur concupiscentiam esse bonam?

§. 1. Pelagiani hinc etiam concludebant, concupiscentiam non esse malam; quia nuptiæ sunt arbor bona, inde non nasci malum fructum, hoc est hominem peccatorem. Quibus hunc in modum S. Aug. respondet: *De nuptiis & concupiscentia ad Valerium Comite. Quid est ergo q. ait. Ex fructu sui arbor cognoscitur, q. a hoc in Euangelio*